

Perek Shira: The Power of Song - Sados (The Fields)

Rabbi Shmuel Silber

1. פרק שירה - פרק ראשון

שְׁדוֹת אוֹמְרִים. יי בְּחִכְמָה יִסַּד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה: (משלי ג יט)

The Fields are saying: "God founded the land with wisdom; He established the heavens with understanding."

2. רש"י משלי פרק ג פסוק יט

(יט) ה' בחכמה יסד ארץ - ע"פ התורה והיא התורה והיא התבונה והוא הדעת ואחר שכל העולם נצרב צהם לכך:

3. מסכתות קטנות מסכת שמחות ספר חיבוט הקבר פרק א

ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, ללמדך שכשברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, כילוד אשה בראו. מה ילוד אשה מתחיל מטבורו ומותח לכאן ולכאן לארבעת צדדיו, כך התחיל הקדוש ברוך הוא לברוא את העולם מאבן שתיה ומקדש הקדשים, וממנה הושתת העולם, ולכך נקראת אבן שתיה שממנה התחיל הקדוש ברוך הוא לברוא את עולמו.

4. בראשית פרק א

(ט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מְקוֹם אֶחָד וַתִּרְאֶה הַיַּבְשָׁה וַיְהִי-כֵן: (י) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: (יא) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזֵרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינֵהוּ אֲשֶׁר זֶרַעוֹ-בוֹ עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: (יב) וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזֵרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זֶרַעוֹ-בוֹ לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: (יג) וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

9. And God said, "Let the water that is beneath the heavens gather into one place, and let the dry land appear," and it was so. 10. And God called the dry land earth, and the gathering of the waters He called seas, and God saw that it was good. 11. And God said, "Let the earth sprout vegetation, seed yielding herbs and fruit trees producing fruit according to its kind in which its seed is found, on the earth," and it was so. 12. And the earth gave forth vegetation, seed yielding herbs according to its kind, and trees producing fruit, in which its seed is found, according to its kind, and God saw that it was good. 13. And it was evening, and it was morning, a third day.

5. רש"י בראשית פרק א פסוק יא

עץ פרי - שיהא טעם העץ כטעם הפרי, והוא לא עשתה כן, אלא (פסוק יב) ותולא הארץ עץ עושה פרי, ולא העץ פרי, לפיכך כשנתקלל אדם על עונו נפקדה גם היא על עונה ונתקללה:

That the taste of the tree should be like the taste of the fruit. It [the earth] did not do so, however, the earth gave forth, etc., trees producing fruit," but the trees themselves were not fruit. Therefore, when man was cursed because of his iniquity, it [the earth] too was punished for its iniquity (and was cursed-not in all editions). - [from Gen. Rabbah 5:9]

6. גור אריה א"א אות לג

וּלְגַ] וְהָיָא אַ עֵשֶׂתָּה כֵּן וְכוּ'. אֵין הַפִּירוּשׁ י
שֶׁהָאֲדָמָה עִבְרָה בְּמוֹדֵד עַל צִוּוֵי הַקַּב"ה, שֶׁאֵין
יִצְרַר הָרַע בְּהִייוֹ שֶׁתְּהָא עוֹבֵרָת עַל צִוּוֵי הַקַּב"ה,
אֲבָל כִּי הָאָרֶץ הִזָּאת שְׁנוּי יֵשׁ לְהִייוֹ, שֶׁהָיָא בְּלִבְד
נִחְשַׁבְתָּ מִן הַתַּחְתּוֹנִים, כִּי "הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְה'
וְהָאָרֶץ נָתַן לְבִנֵי אָדָם" (תְּהַלֵּס קְטוּ, ע"ו), יוֹרֵה בּוֹה
כִּי שִׁנּוּי יֵשׁ בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם, כִּי הַשָּׁמַיִם

א.

ב.

הם מן העליונים, והארץ מן התחתונים, ובעבור חסרונה היא מחסרת מן השלימות תמידית, וזהו שאמר (וי קבלת ג' כ) "אין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", פירוש כי אי אפשר להיות האדם צדיק "בארץ", אשר יעשה תמיד הטוב והשלימות "בארץ" שהיא מוכנת תמיד אל החסרון, בעבור חסרון שלה. לכן כאשר גזר מאמר הקדוש "עץ פרי – עושה פרי", בעבור חסרונה לא היתה ממלאת רצון בוראה והיתה מחסרת מן השלימות. וכאשר חטא האדם (להלן ג' ו), בא לו פחיתת חטאו אשר חטא גם כן מזה, לפי שהוא נכרא^ו מן האדמה (להלן ג' ו) אשר יש בה מן חסרון, ולפיכך נמצא חסר גם כן, שלא היה מקיים מצוות בוראו על השלימות.

המהר"ל את העובדה שהארץ בתחתונים עם כן שואף לעלות אליו... ולרמוז זה כתב 'בראשית הלשון': "שאי אפשר שיהיה נמצא הבריאה בשלימות גמורה, רק יש בו חסרון... ולרמוז זה כתב 'בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו... כי הארץ היא בתחתונים לכך היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, וכל זה חסרון שהיה... ומורה על החסרון הדבק בבריאה... וראה להלן הערה 194. (112) חז"ל בנתיב האמת פ"ג (א. רד"י): "כי מצד שהארץ היא בלבר מן התחתונים, מוכנת היא

7. דרך ה' (חלק א א:ב)

שיהיו אפשריים בו. ועל כן גזר וסדר שיבראו עניני שלמות ועניני חסרון, ותברא בריה שיהיה בה האפשרות לשני הענינים בשוה ויתנו לבריה אמצעים שעל ידם תקנה לעצמה את השלמות ותעדייר ממנה את החסרונות ואז יקרא שנתדמה במה שיהיה אפשר לה לבוראה ותהיה ראויה להדבק בו ולהנות מטובו.

8. משנה מסכת אבות פרק ב משנה א

... והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה דע מה למעלה ממך עיין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין;

Keep your eye on three things, and you will not come to sin: Know what is above you: An Eye that sees, and an Ear that hears, and all your deeds are written in a book.

9. תולדות יעקב יוסף דברים פרשת עקב

א. – לפעמים מרוב ענוה האדם מתרחק מעבודת הבורא, כי בהיותו שפל ברוחו איננו מאמין שבתפלתו ובתורתו גורם שפע לעליונים, ואף המלאכים ניזונין מעבודתו בקודש. אילו האמין ככה, מה מאד היה מתאמץ לעובדו ביראה ובשמחה מרוב כל, והיה נוהר ומזדרז בכל אות שמוציא מפיו ובכל עסק שעושה שיהיו לשם שמים.

ב. וזה שהתנא מזרוז: דע, אדם, כי כל מה שלמעלה, כל השפע בצבאות עליונים, הוא ממך. הכל תלוי בעבודתך. הרי אתה כסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.